

dinsdag 16 september 2025

Het eerste verslag heeft even op zich laten wachten.

De aankomst afgelopen zaterdag in Accra was weer als vanouds. Dit keer stond Fred, de broer van Tony, me op te wachten met een auto waarvan volgens Ghanese traditie een aantal in Nederland voor de APK noodzakelijke elementen niet volledig functioneel waren. Gaf niks. En het regende.

De avond werd laat, want met Fred heb ik veel punten van het bezoek kunnen doornemen. Hij is nu meer aantoonbaar betrokken dan voorheen leek en hij is uiterst nuttig.

Alle details zal ik jullie besparen.

De volgende ochtend verscheen Sylvester met een pickup om me naar het vliegveld te brengen. Hoe hard we reden, weet ik niet. Enkele elementen in het dashboard waren al solide overleden. De vlucht naar Sunyani ging voorspoedig in een lawaaige tweemotorige DASH, compleet met luxe catering met knetterharde koekjes en een pakje vruchtensap waarvan ik het aandeel "chemie" aanzienlijk inschat.

En daar stond men al klaar:
Addison en Ella, en Tony.
Weerzien.....

Dat kan maar op één manier worden verwerkt:
een bekend lokaal etablissement in Sunyani.
Voor de kenners is uitleg overbodig.

Het weerzien met Nana was overeenkomstig
hartverwarmend. Hij moet echter enkele dagen
naar Kumasi voor de begrafenis van een Queen
Mother en dan zijn alle Chiefs van de regio

aanwezig.

Maandag kwam nana Amankwaa om te overleggen over de projecten. Het WASH project staat nu onder de controle en verantwoordelijkheid van Nana en onze zuster-NGO. Maar zal conform de meest recente data nooit in staat zijn om zichzelf te onderhouden en te ontwikkelen.

En wij als obroni gaan er geen geld meer in stoppen.

Het is nu tijd om een ander project te ontwikkelen, waarmee Fetentaa geld kan genereren om projecten t.b.v. de inwoners te financieren. Lang over gebrainstormd. De bal ligt nu echt hier en niet bij ons.

Intussen was de stroom weer eens uitgevallen voor de rest van de dag, vandaar gisteren geen verslag en plaatjes.

Gelukkig was er weer licht op het moment dat het echt donker werd en er een gigantische onweersbui passeerde.

Vanmorgen een meeting met de
dorpsoudsten.

En toen mocht ik gebruik maken van mijn eigen stoel in Fetentaa. Zie reisverslagen september 2024.

Een stoel die alleen gebruikt is vóór mij door mijn voorgangers als Nana Kwame. Traditie.

Addison was mijn “linguist”, opdat de meeting in hun eigen taal gehouden kon worden. Het onderwerp was wat hierboven over de projecten is genoemd.

Waarbij voorop staat dat, om projecten als WASH in stand te houden, het geld in Fetentaa zelf gegenereerd moet worden en men op termijn niet meer op sponsorgeld daarvoor mag rekenen.

Er ontspon zich een levendige discussie, waarin ik door het taalprobleem af en toe even de koers kwijt was, maar het eindresultaat: laten we gebruik gaan maken van alles wat door UNHCR in het voormalige kamp is achtergelaten om een landbouwtraining op te zetten, gecombineerd met een technische training.

Wij als obroni kunnen helpen bij de fundraising en het vinden van contacten om e.e.a. te realiseren, maar de inhoud van het plan moet door Fetentaa worden aangeleverd.

Verder gaan we termijnen afspreken waarbinnen e.e.a. aantoonbaar in gang is gezet. En dat laatste is een absolute voorwaarde van ons geworden.

Klinkt dus enerzijds heel belerend, maar het verrassende is dat men nu om zich heen kijkt naar mogelijkheden die er zijn. En niet alleen de problemen.

Een lange weg te gaan. Met veel hobbels.

Maar laat me gewoon even ter stimulans dat positieve gevoel behouden.

Daarna moesten we even kijken naar de drie scholen en de stand van zaken van wat we hebben gedaan.

Eerst St Matthews in het voormalige kamp. Hij staat er nog steeds. Onze eerste container. Handig om de was aan op te hangen.

En op het sportveld rijden geen lesauto's meer rond. Het wordt gebruikt.

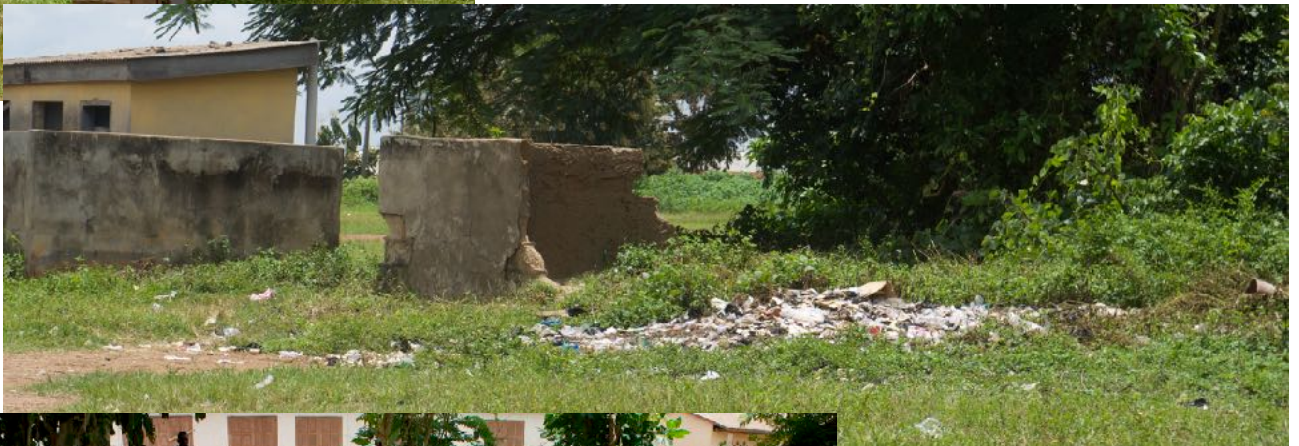
De school zag er verzorgd uit. Geen afval. En er staan watercontainers voor de leerlingen.

Hoe anders de Roman Catholic School in Fetentaa. De pomp doet het, maar het deksel is van de tank gewaaid en dan wordt het water onbruikbaar en dan wacht men tot iemand een nieuw deksel heeft geregeld.

En dat in een cultuur waar plastic folie en duct tape alom het reparatiemiddel van eerste keus is.

De afvalhoop aan de rand van het veld was onveranderd.....

Naast het toiletgebouw voor de leerkrachten, terwijl de leerlingen hun behoefte dienen te doen in een kuil achter de bosjes.....

Ik kan me dan vreselijk druk maken over die afschuwelijke mentaliteit.

En dat dat ook anders kan werd duidelijk in de Methodist School.
Opgeruimd.
En het water wordt gebruikt.

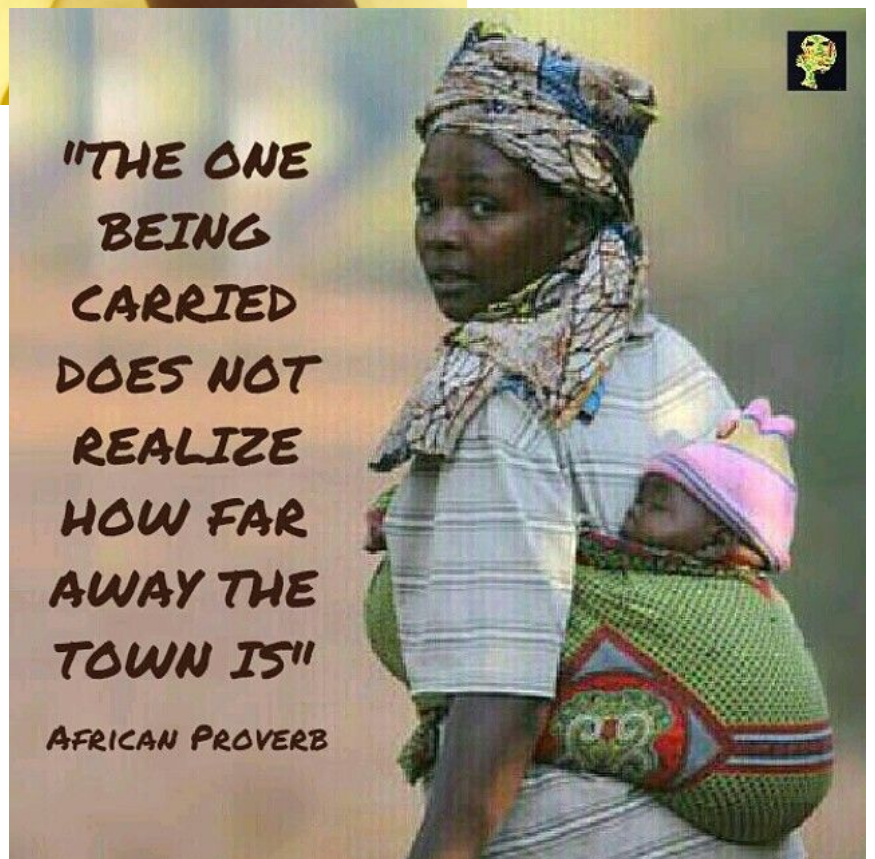

Addison liep weer met m'n camera rond.
Laat me dan maar afsluiten met die plaatjes.
Ook om het positieve gevoel van het overleg met de dorpsoudsten vast te houden.....

En dan heb ik ook weer voldaan aan het kwantum zwart-kindjes....

Wordt vervolgd.....

woensdag 17 september 2025

Vandaag een dag van vooral veel praten.
Sorry, dus weinig foto's.
Het wordt hier weer donker en de wolkenlucht is weer indrukwekkend.
Vergeten er een foto van te maken. Volgende keer.....

Vanmorgen kwam nana Amankwa. Gisteren werd door de oudsten al het project in Dumasua genoemd. Een dorp hier vlakbij:
<https://www.dumasuankosuo.org>
Heel ambitieus, maar het kan een inspiratiebron voor de mensen hier worden. Kom ik nog een keer op terug.
Verder hebben we het gehad over de erbarmelijke situatie in de Catholic School.
En die toestand bleek niet bekend te zijn.
Zucht.....
Men begint in te zien dat ook op dat gebied controle en correctie van het dorpsbestuur noodzakelijk is.
Vrijdag a.s. is op dat schoolterrein de School Cooking Contest. Zal het wel geveegd zijn, maar we weten dat de districtscoördinator ook aanwezig is en we hebben het plan opgevat om de enkel-en-alleen-klagende headmaster een oncomfortabele ervaring te laten hebben.
Bij ons zou een school gesloten worden, maar misschien kunnen we met het vuil ook de headmaster dumpen. Zal wel weer niet....

Verder veel tijd met Addison besteed aan het opzetten van een boekhoudkundig systeem in Excel. Als hij het zelf maakt, kan hij er ook gemakkelijker mee werken.

Na de lunch met grilled pork, hiervan in vorige stukjes een overmaat aan plaatjes, is nog even het afvalprobleem doorgenomen.
Er staat soms wel een container van de afvalverwerkende organisatie ZoomLion in het dorp, maar die wordt vaak niet gebracht en/of niet opgehaald. De verantwoordelijke Assembly-figuren gaan benaderd worden. Verantwoordelijkheid van Nana en zijn mensen.
En in het dorp gaan we een systeem opzetten van wekelijks met de driewieler, woensdag mogen de boeren er toch niet mee naar het land, verzamelen van de troep en iedereen die afval dan inlevert, krijgt een dag gratis water. We gaan het zien.

Tegen de avond nog even over een door de regen verzopen weg naar Fetentaa om het geld van het WASH project te innen.
Heb ik toch nog wat plaatjes.

Het gebouw stond er verrassend goed bij.
Alleen het lampje boven de ingang was een beetje "verdwenen".

De riante “kiosk” herbergde ook een voldoende aantal plastic stoeltjes.

Hier gebeurt het allemaal. Hoezo “authentiek”.

De tank stond er nog soliede, zonder afgewaaid deksel.

En de pijpen waren ongeschonden.

Met de velletjes toiletpapier
wordt geld verdiend.

Morgen weer verder.

Wordt vervolgd.....

*If you wish to move
mountains tomorrow, you
must start by lifting stones
today.*

~African Proverb~

BLINDFOLD

donderdag 18 september 2025

Vanmorgen weer veel tijd besteed aan de boekhouding van het WASH project. Addison begint nu "los" te komen in Excel.

Toen de route van de Kidzrun in Berekum gereden en deelnemende scholen bezocht, waar het beter was georganiseerd dan de Catholic School in Fetentaa. Het kan dus echt wel.

De run wordt waarschijnlijk november of december gepland, maar dan moet er nu hard aan sponsoring worden getrokken.

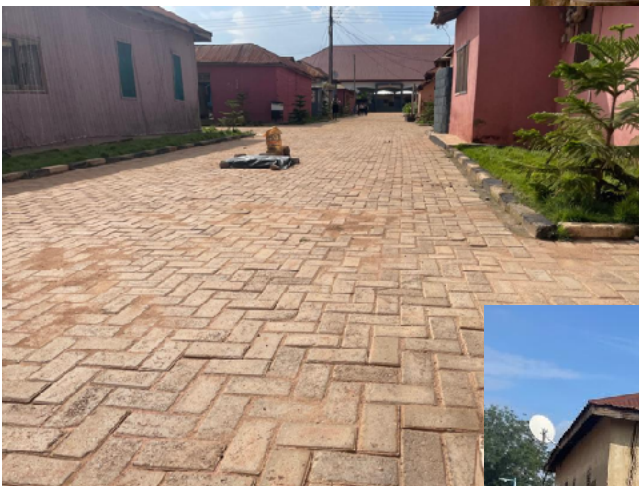
Fred moet in Accra maar eens proberen. Hier in Brong Ahafo is nauwelijks geld, in Accra volop, maar men zit er bovenop.

's Middags een bezoek gebracht aan "het schoonste en mooiste dorp van Ghana", Dumasua.

Ik heb eerder al de link van dat project in een stukje geplakt. Ziet er (te?) geweldig uit en dus hebben we maar wat inwoners op straat aangesproken. Het hele project is gebaseerd op

sponsorgeld van de initiatiefnemer. Er zijn geen extra banen ontstaan en mensen die geld nodig hebben

kunnen dat soms gesponsord krijgen.

Je kunt in die façade een bruiloft of begrafenis organiseren en daarvoor betalen. Dat is dan inkomsten.

En de taxi's staan allemaal defect te wachten op reparatie, waarvoor geen geld is.

Kortom, een misschien megalomaan plan waarin m.i. een echt businessplan ontbreekt en de bewoners geen extra inkomen krijgen en er geen opleidingsfaciliteit is gecreëerd. Naar mijn bescheiden mening dus fouten, die wij niet meer mogen maken. Goed om het gezien te hebben.

Even nog iets tussendoor, we reden langs de Senior High School in Nsoatre, waar we in 2015 zijn gestart met het sponsoren van een opleiding voor kinderen uit het voormalig Fetentaa UNHCR Refugee Camp. Volgens Addison zijn het er zeker 30 geweest die allemaal een toekomst hebben gekregen. Leuk om eens te horen.

vrijdag 19 september 2025

Vandaag de School Cooking Contest in Fetentaa. Een initiatief wat Addison en ik twee jaar geleden namen. Nu weer ondernomen en ik zal het laten bij wat plaatjes. Volgend jaar willen we het uitbreiden door de inwoners van Fetentaa uit te nodigen en misschien kunnen de kinderen dan wat eten te koop aanbieden, waardoor er weer enkele cedi's binnen druppelen. Het was weer een geweldige event en iedereen genoot.

Dit is een vervolg van het school feeding program wat wij een decennium geleden hebben geïnitieerd.

Op weg naar het voormalige kamp passeer je een door de UNHCR gedoneerde bibliotheek. Niet 100% in gebruik, dus kan het onderdeel worden van ons plan voor een trainingscentrum. En in het kamp staat nog veel bruikbaars.

Het voormalige basisschooltje is nog in verrassend goede staat, gebruikt als opslag voor maïs..... Het centrum voor bijeenkomsten is in deplorabele staat.

Maar de basis is nog goed. Een van de boreholes in het kamp heeft een defecte pomp. Of

we die even willen repareren. Eigenlijk is na vertrek van de UNHCR niemand daarvoor verantwoordelijk. En het geheel bevindt zich op land van Fetentaa. Dus: neem alle pompen in het kamp op in het WASH project, repareer die ene defecte pomp en laat mensen gewoon, zoals gebruikelijk, betalen voor water.....

En zo staan er nog meerdere gebouwen op het terrein, die in wezen uiterst bruikbaar kunnen worden gemaakt. Compleet met verlaten machinerie.

En voor de “kenners” nog wat plaatjes met nostalgische elementen.

Een detail met voor
een van onze bestuursleden nachtmerrie-achtige gevoelens.

En deze doos maakt onderdeel uit van de zending van deze herinnering uit 2016.....

En toen zat ik plots in een funeral in Fetentaa.
Als dorpsoudste hoor je daar, bij aanwezigheid, je opwachting te maken.
En dus stond m'n traditionele stoel alvast klaar....
Indrukwekkend.....

Wordt vervolgd.....

maandag 22 september 2025

De tweede week in Ghana.

Het weekend was bedoeld om ook even te kunnen relaxen. Kwam niets van terecht.

Zaterdagochtend nog uitgebreid overleg over de projecten en 's middags met Addison naar Dormaa om een indruk te krijgen van het landbouwtrainingscentrum en de technische school.

Ik heb m'n portie kuilen en bobbels in de weg weer geconsumeerd en dan liggen alle inwendige organen op een ongekennde en fantasievolle wijze in je omhulsel. Blijft boeiend.

Uiteraard weer de nodige politiecontroles onderweg die immer willen testen of je wat Twi verstaat.

Als je dan op "Wo ho te sen?" antwoord met "Me ho ye" krijg je altijd een brede lach te zien.....

Bij de Landbouwschool was alleen een bewaker aanwezig maar we mochten door hem worden rondgeleid. Zeker een instituut om nog eens om informatie te vragen als iedereen aanwezig is. Nu alleen wat plaatjes van Addison.

Ook de technische school was gesloten, maar de wel aanwezige directeur leidde ons rond.

Zondag een bezoek aan Drobo, m.n. naar Agnes en Francis.

De weg naar Drobo is nog erger geworden dan hij al was. Vroeger reed je de afstand Fetentaa naar Drobo in 20 minuten. Nu minstens een uur en dan blijkt bij aankomst m'n reserve-iPhone niet meer te werken. Had ik het ding ook maar niet in het deurvak moeten doen. Die vibraties waren teveel.

Het weerzien met onze vrienden daar was geweldig, maar 's middags moesten we nog de nodige uren alles doornemen met Nana Amankwa, Hij is een sleutelfiguur geworden.

De komende dagen gaan we ons plan voor een trainingscentrum meer vorm geven en vooral een tijdschema maken voor de komende maanden, waarin voor elke partner een taak staat omschreven.

Op dit moment is een groot deel van de gebouwen in de gele omranding goed bruikbaar of minstens met beperkte kosten bruikbaar te maken.

Het definiëren van een programma en het vinden van docenten zal een klus worden waarvoor we informatie gaan inwinnen.

Ook de boringen in het kamp zullen worden opgenomen in het WASH-project.

Vanavond 5PM een Zoom meeting met RC Ermelo om het geheel kort te presenteren.

Sorry voor de saaiheid van het stukje. Het is nu een kwestie van overleggen etc. en vandaag bestrijd ik een beetje onrust onder het middenrif. Afrika.....

Wordt vervolgd.....

“

Tomorrow belongs to people
who prepare for it today.

AFRICAN PROVERB

©GRACIOUSQUOTES.COM

woensdag 24 september 2025

sorry voor de weinig spectaculaire verhalen en plaatjes, maar deze weken worden gekenmerkt door overleg.

En ik ben geen vergaderenthousiast.....

Wel vermeldenswaard is de Zoom meeting die we maandag eind middag vanuit het kamp met m'n RC Ermelo mochten hebben om e.e.a. te vertellen en te laten zien.

Staan in een kamp wat het predikaat "uitermate sjofel" best mag hebben, voelde ik bij het zien van mijn vrienden in De Dorpskamer in Ermelo pas echt hoe groot vooral de culturele afstand nu is.

Ik hoop dat we iets hebben mogen overbrengen.

Gisteren vooral overleg met Nana en Nana Amankwa.

Ik zal hierover niet uitweiden. Het was vooral puntjes-op-de-i-zetten en nog eens benadrukken hoe belangrijk verantwoordelijkheden, afspraken en tijdschema's zijn.

Vandaag vooral een afsluitende bijeenkomst met Nana en de dorpsoudsten in Fetentaa.

Het is goed om te zien dat ze zich gestimuleerd voelen om met eigen ideeën te komen. Details zal ik besparen.

Commitment over het project en de werkwijze zijn uitgebreid besproken, benadrukt en door allen onderschreven.

Mag ik het laten bij plaatjes?

Het traditionele
welkoms-symbool.

Een wereld die ik zo moeilijk aan de andere kant van die cultuurskloof kan uitleggen.....

Ik zal proberen morgen een afsluitende terugblik te componeren.

Wordt vervolgd.....

donderdag 25 september 2025

Vandaag de laatste dag in Berekum.

Morgen weer met Passion Air naar Accra, waar we met Addison, Sylvester en Fred 's middags nog een afsluitend gesprek kunnen hebben.

Waarschijnlijk in onze gebruikelijke strandtent ergens richting Tema.

De ochtend begint altijd hier, ons "kantoortje" van twee weken:

Een bakkie Milo.

Dan iets "verrassends" als ontbijt.

Alles omlijst met de Ghanese geluiden van luid kraaiende hanen en rammelende driewielers die zich weer overladen over de tussen de kuilen aanwezige weg proberen te persen.

Geuren van vuurtjes.

Nana die uiteindelijk ook aanschuift als het ontbijt er is.

En dan verzucht dat hij nog nooit zoveel heeft gegeten en dat niet meer moet doen.

Is hij de vorige keer dus weer vergeten.....

Ergens op de weg een driewieler die volgestouwd met vrouwen naar hun werkt worstelt.

Luid heen-en-weer-roepen en bijbehorende zwaaiende armen naar die obroni.....

Even de emails openen en dat warme gevoel krijgen als iemand even de tijd heeft genomen om te laten weten dat hij/zij je verslagjes heeft gelezen en waardeert. Is er weer even een bruggetje naar de thuiscultuur.

En nu even terug kijken naar wat we hebben bereikt.

Het inzicht dat systematiek en visie in de leiding van een Ghanees dorp verbetering behoeft.

Het "groene-licht" wat we daarvoor van Nana hebben gekregen.

Het enthousiasme waarmee een groot aantal dorpsoudsten ineens pro-actief reageerden en de eigen ideeën die nu loskomen.

Het besef dat de positie die ik hier heb gekregen daar een belangrijk element in is en dat dat van Nana kennelijk de bedoeling is.

Een WASH project wat eigenlijk te klein is om zichzelf ooit in stand te houden, maar op zich goed draait.

Het plan voor een landbouw- en techniektrainingscentrum in het voormalige kamp met gebruikmaking van wat er is om de kosten te drukken en het authentiek te laten blijven.

Het doel om dat plan de financiële basis te laten worden voor het WASH project en soortgelijke activiteiten ten einde de hygiënische situatie aan te pakken en de kindersterfte te laten dalen.

Het besef dat we het het komend jaar dus druk gaan krijgen en alle medewerking nodig hebben.

De uitdaging om de mensen hier nu te blijven stimuleren en inspireren. Er is een belangrijke basis gelegd.

Het besef van “niets-voor-niets” wat nu ook hier is doorgedrongen.

Kortom, we hebben weer onthutsend veel van elkaar geleerd en naar mijn mening is dat vaak de grootste winst.

Dat principe dient derhalve altijd aandacht te krijgen in alle projecten, waarbij die directe betrokkenheid over cultuurgrenzen heen gewaarborgd moet blijven.

Zeker in een wereld waarin isolationisme van naties en culturen weer volop bloeit. Met alle gevolgen van dien.

Ja, het is best fijn om ook weer even naar huis te kunnen, maar ik heb de zekerheid dat er weer vele moment zullen zijn dat je elementen van deze cultuur intens mist. Het waarom mag een ieder die dat gevoel kent, voor zichzelf uitleggen.

Het uitdagendste is dan altijd om iedereen weer uit te leggen hoe het was. Ik vind dat steeds lastiger, omdat er zoveel ervaringen waarvan in onze cultuur hooguit de uiterlijke kenmerken opvallen. En waar in onze cultuur dan weer dure cursussen en lezingen omheen worden gebouwd zonder de wezenlijke kern te raken.

Ja, ik ga het ongetwijfeld weer intens missen.....

Wordt pas in 2026 weer
vervolgd.....

“

In the moment of crisis, the
wise build bridges, and the
foolish build dams.

AFRICAN PROVERB

GRACIOUSQUOTES.COM